

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

รายงานการประชุม

คณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐

วันศุกร์ที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๔.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมกระทรวงยุติธรรม ๒ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

ผู้มาประชุม

๑. ปลัดกระทรวงยุติธรรม ศาสตราจารย์พิเศษ วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ	ประธานอนุกรรมการ
๒. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม นายธนรัตน์ ทั้งทอง ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ประจำสำนักประธานศาลฎีกา	อนุกรรมการ
๓. ผู้แทนสำนักงานศาลปกครอง นางผจงจิตต์ วงศ์ธีรญาณเดชา ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักบริหารยุทธศาสตร์	อนุกรรมการ
๔. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด นายเดชอุดม วีระวานิช อธิบดีอัยการ สำนักงานนโยบายยุทธศาสตร์ และงบประมาณ	อนุกรรมการ
๕. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พันตำรวจเอกธีระวุฒิ กิ่งวรรณ รองผู้บังคับการ กองแผนงานอาชญากรรม	อนุกรรมการ
๖. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นางสาวประสพศรี รักความสุข ผู้เชี่ยวชาญด้านการลงทุนพัฒนาสังคม	อนุกรรมการ
๗. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ นางสาววิลาวัลย์ ตาน้อย ผู้อำนวยการกองเผยแพร่และสนับสนุนการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาระบบราชการ	อนุกรรมการ
๘. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย นายโสภณ สุวรรณรัตน์ ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ

๙. ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม
นายวิชชัย ไทยเขียว
รองปลัดกระทรวงยุติธรรม อนุกรรมการ
๑๐. ผู้แทนสหภาพนายความ
นายเสาวภักดิ์ สกุลโรมวิลาส
อุปนายกฝ่ายช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย อนุกรรมการ
๑๑. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
นายวรวิทย์ สุขบุญ
รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. อนุกรรมการ
๑๒. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
นายวัลลภ นาคบัว อนุกรรมการ
๑๓. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม
นายชาติรี จันทรเพ็ญ
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและประสานแผนกระบวนการยุติธรรม อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๔. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม
นางสาวปริยานุช จริงจิตร
นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม
นางสุพิชฌาย์ ญาณวรสิทธิ์เดช นุชทัต
นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. นายพนม แฝงฤทธิ์
ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ติดรราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายถวิล โอทอง
๒. นายศักดิ์สิทธิ์ บุศยพลากร
๓. นายสิทธิพันธ์ วิวัฒนาพรชัย
๔. นายระพี ผลพาณิชย์
๕. นายธีรชัย เกื้อเกตุ
๖. นางสาวชนิดา ชัยชาติ
- กระทรวงมหาดไทย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

เริ่มประชุม เวลา ๑๓.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ
ไม่มี

/ ระเบียบ ...

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้รายงานต่อที่ประชุมว่า ตามที่ได้มีการประชุมคณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำรายงานการประชุมและแจ้งเวียนให้คณะอนุกรรมการทุกท่านพิจารณาแล้ว โดยไม่มีอนุกรรมการท่านใดขอแก้ไข

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ ความคืบหน้าการดำเนินงานงบประมาณการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานบูรณาการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบงานยุติธรรม

นายชาติร์ จันทร์เพ็ญ เลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ได้รายงานต่อที่ประชุมถึงผลความคืบหน้าการดำเนินงานงบประมาณการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานบูรณาการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบงานยุติธรรม ดังนี้

๑. การดำเนินการตามมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐

สืบเนื่องจากมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) ในการจัดทำงบประมาณบูรณาการฯ ในมิติพื้นที่ (area based) ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม โดยเชื่อมโยงกับกลไกของกระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้ สำนักงานฯ ได้ประชุมร่วมกับสำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (หน่วยงานเจ้าภาพหลักของแผนงานบูรณาการส่งเสริมจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ) เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๐ โดยกำหนดแนวทางในการเชื่อมโยงกับคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.) ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ประธานกรรมการ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๑.๑ คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.) ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์สภาพการณ์ของจังหวัด และกำหนดประเด็นในการขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมในระดับจังหวัด

๑.๒ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) โดยมี กพยจ. ร่วมเป็นองค์ประกอบ ก.บ.จ. ทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด

๑.๓ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) โดยมี กพยจ. ร่วมเป็นองค์ประกอบ ก.บ.จ. จัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด และเสนอคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) เพื่อขอความเห็นชอบ

๑.๔ คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัด และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด และเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบ

๑.๕ ดำเนินการตามขั้นตอนปฏิทินงบประมาณของสำนักงานงบประมาณ

๒. ความคืบหน้าในการดำเนินงานด้านงบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์
แผนงานบูรณาการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรม

๒.๑ การขับเคลื่อนและติดตามงบประมาณบูรณาการฯ ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๐

(๑) การติดตามผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณของ
โครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณในระบบ BB EvMIS ของสำนักงานงบประมาณ ซึ่งแผนงานบูรณาการปฏิรูป
กฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรม มีรายการที่ถูกนำไปจัดทำพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย
พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๒ หน่วยงาน คือ ๑) กรมบังคับคดี วงเงินงบประมาณ ๑๑,๖๓๓,๖๐๐ บาท ประกอบด้วย
โครงการประมูลขายทอดตลาดอสังหาริมทรัพย์ออนไลน์ วงเงินงบประมาณ ๗,๗๗๗,๑๐๐ บาท และโครงการ
พัฒนาระบบไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีอิเล็กทรอนิกส์ วงเงินงบประมาณ ๓,๘๕๖,๕๐๐ บาท และ ๒) กรมคุมประพฤติ
โครงการพัฒนาระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในชุมชน วงเงินงบประมาณ ๘๓,๘๖๐,๑๐๐ บาท รวม
วงเงินงบประมาณ ๙๕,๔๙๓,๗๐๐ บาท

(๒) ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับเป้าหมายของแผนงานบูรณาการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ พบว่า ๑) ผลการสำรวจความเชื่อมั่นต่อหน่วยงานและการทำงานของ
เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม พบว่า ประชาชนร้อยละ ๘๒.๒๐ มีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม
หน่วยงานและการทำงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ๒) ผลการสำรวจความเข้าใจในกระบวนการ
ยุติธรรมทางเลือก พบว่า ประชาชน ร้อยละ ๔๙.๐๐ มีความรู้ความเข้าใจยุติธรรมทางเลือก และ ๓) ผลการ
สำรวจความพึงพอใจในการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พบว่า ประชาชน ร้อยละ ๘๓.๒๐
มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม (ค่าเฉลี่ย = ๔.๐๗ จาก คะแนน ๕.๐๐)
ทั้งในด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านอาคารสถานที่สิ่งอำนวยความสะดวก และ
กระบวนการขั้นตอน ทั้งนี้ ระดับคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจสูงขึ้นกว่าผลการสำรวจในปีที่ผ่านมา (ปี ๒๕๕๙
ระดับคะแนนเฉลี่ย = ๔.๐๒)

๒.๒ การจัดทำงบประมาณบูรณาการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติรับหลักการพร้อมตั้งคณะกรรมการ
วิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยแผนงานบูรณาการ
ปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรม ได้ผ่านการพิจารณาในชั้นคณะกรรมการวิสามัญฯ เมื่อวันที่
๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ซึ่งมีมติเห็นชอบในวงเงินงบประมาณของแผนงานบูรณาการฯ จำนวน ๘๓๗,๖๖๕,๘๐๐ บาท
(แปดร้อยสามสิบเจ็ดล้านหกแสนหกหมื่นห้าพันแปดร้อยบาทถ้วน) และคณะอนุกรรมการฝึกอบรม
ประชาสัมพันธ์ ค่าจ้างเหมาบริการ ค่าจ้างที่ปรึกษา ได้มีมติปรับลดจำนวน ๓,๖๘๑,๙๐๐ บาท (สามล้านหกแสน
แปดหมื่นหนึ่งพันเก้าร้อยบาทถ้วน) และเห็นชอบในวงเงินงบประมาณ จำนวน ๘๓๓,๙๘๓,๙๐๐ บาท (แปดร้อย
สามสิบสามล้านเก้าแสนแปดหมื่นสามพันเก้าร้อยบาทถ้วน) คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๔ ของจำนวนที่ปรับลด

๒.๓ การกำหนดกรอบการจัดทำงบประมาณบูรณาการฯ ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้รวบรวมประเด็นจากคณะกรรมการชุดต่างๆ
ภายใต้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เพื่อกำหนดกรอบการจัดทำงบประมาณ

/ ในลักษณะ ...

ในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานบูรณาการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ประเด็นอภิปราย

คณะอนุกรรมการฯ ได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านงบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานบูรณาการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ดังนี้

๑. นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมที่ต้องการขับเคลื่อนคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.) โดยกำหนดให้มีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนยุติธรรมจังหวัด : การกิจ และ กพยจ. ในระหว่างวันที่ ๑๖-๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ เพื่อเร่งสร้างความเข้าใจในเรื่องของการขับเคลื่อนนโยบายและการขอรับจัดสรรงบประมาณ ให้แก่สำนักงานยุติธรรมจังหวัด ซึ่งจะทำให้หน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ ทั้งนี้ การขอรับจัดสรรงบประมาณในระดับพื้นที่ (Area base) จะต้องมีการบรรจุประเด็นการขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมในระดับจังหวัดลงในแผนงานพัฒนาจังหวัด ดังนั้น จึงอยากให้ผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะสำนักงานยุติธรรมจังหวัดประสานกับผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อให้สามารถขอรับการจัดสรรงบประมาณในระดับพื้นที่ได้

๒. การประเมินผลตัวชี้วัดที่กำหนด ในระดับเป้าหมายของแผนงานบูรณาการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ควรสะท้อนแนวโน้มว่า ผลการดำเนินงาน/เป้าหมายดีขึ้นหรือลดลงอย่างไร (trend) โดยกำหนดค่ากลางเพื่อเปรียบเทียบ (Benchmark) หรือเปรียบเทียบกับลักษณะข้อมูลที่มีการดำเนินงานใกล้เคียงกัน และให้นำรายละเอียดผลการประเมินในแต่ละหน่วยงาน รายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เพื่อจะนำไปกำหนดเป็นนโยบายต่อไป รวมถึงนำไปเป็นข้อมูลสำหรับจัดทำกรอบการจัดทำงบประมาณบูรณาการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๓. ควรนำค่าตัวชี้วัดไปเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำร่างแผนแม่บทฯ ฉบับ ๓ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ให้ดีขึ้น

มติที่ประชุม รับทราบ และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำข้อสังเกตเรื่องค่าตัวชี้วัดไปเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำร่างแผนแม่บทฯ ฉบับ ๓ ดังนี้

๑) การประเมินผลตัวชี้วัดที่กำหนด ในระดับเป้าหมายของแผนงานงบประมาณ ในลักษณะบูรณาการควรสะท้อนแนวโน้มว่า ผลการดำเนินงานดีขึ้นหรือลดลงอย่างไร (trend) โดยการกำหนดค่ากลางเพื่อเปรียบเทียบ (Benchmark) หรือเปรียบเทียบกับลักษณะข้อมูลที่มีการดำเนินงานใกล้เคียงกัน

๒) ควรนำค่าตัวชี้วัดไปเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำร่างแผนแม่บทฯ ฉบับ ๓ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ให้ดีขึ้น

๓) นำผลการประเมินตัวชี้วัดรายงานต่อคณะรัฐมนตรี

๓.๒ รายงานความคืบหน้าการขับเคลื่อนกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม

นายชาติรีฯ เลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ได้รายงานต่อที่ประชุมว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ ทั้งนี้ มีความคืบหน้าในการขับเคลื่อนกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม ดังนี้

๑. การลงนามบันทึกความร่วมมือระหว่างกระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร และกระทรวงยุติธรรม เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๐ เพื่อขับเคลื่อนกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม และนำไปปฏิบัติให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลด้านการป้องกันอาชญากรรม ตลอดจน

สนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้แนวทางการป้องกัน
อาชญากรรมให้แก่ประชาชนได้รับทราบ

๒. แจ้งเวียนมติคณะรัฐมนตรีฯ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบและขอความร่วมมือ
ในการสนับสนุนการขับเคลื่อนกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรม โดยสามารถใช้กลไกงบประมาณ
ในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม เพื่อขอรับการ
จัดสรรงบประมาณในแต่ละปี

๓. กำหนดกลไกการขับเคลื่อนกรอบการป้องกันอาชญากรรมในระดับพื้นที่
ผ่านคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.) โดยมีบทบาทในการดำเนินงาน คือ
การเผยแพร่กรอบการป้องกันอาชญากรรมให้กับหน่วยงานและประชาชน การผลักดันเรื่องกรอบป้องกัน
อาชญากรรมให้เป็นนโยบายของจังหวัดและอยู่ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด ประสานและติดตามความคืบหน้า
ปัญหา/อุปสรรคจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินการให้ กพยจ./กพยช. ทราบ

๔.หารือร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองแผนงาน) ในการจัดทำเนื้อหาใน
การป้องกันภัยอาชญากรรม เพื่อเผยแพร่ให้แก่ประชาชน

๕.หารือกับกรมการปกครอง (สำนักการสอบสวนและนิติการ) ถึงแนวทางในการ
ดำเนินงานเพื่อสนับสนุนกรอบการป้องกันอาชญากรรมภายใต้อำนาจหน้าที่ของกรมการปกครอง

๖. จัดทำคู่มือการขับเคลื่อนกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรม

๗. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่รูปแบบของอาชญากรรมและวิธีการป้องกัน
อาชญากรรมให้แก่ประชาชนในรูปแบบต่างๆ

๘. ดำเนินการศึกษาแนวทางการดำเนินงานจากประเทศต่าง ๆ

นอกจากนี้ ได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับทราบข้อมูลแผนงาน/โครงการ
ของแต่ละหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ ที่สอดคล้องกับกรอบแนวทางในการป้องกัน
อาชญากรรม เพื่อนำมาวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันและแนวทางในการดำเนินการที่เหมาะสมต่อไป
(โดยอ้างอิงจากการประเมินผลแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับที่ ๒)

แนวทางที่ ๑ การป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม ไม่มีแผนงาน/โครงการ
ที่สอดคล้อง

แนวทางที่ ๒ การป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย
แผนงาน/โครงการจำนวน ๒ โครงการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน ๑ หน่วยงาน และงบประมาณที่ดำเนินการ
จำนวน ๑,๗๐๙,๒๐๐ บาท (หนึ่งล้านเจ็ดแสนเก้าพันสองร้อยบาทถ้วน)

แนวทางที่ ๓ การป้องกันอาชญากรรมด้วยการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ประกอบด้วย
แผนงาน/โครงการ จำนวน ๑๗ โครงการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน ๓ หน่วยงาน และงบประมาณที่
ดำเนินการจำนวน ๒๒๘,๓๘๘,๗๐๐ บาท (สองร้อยยี่สิบแปดล้านสามแสนแปดหมื่นแปดพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)

แนวทางที่ ๔ การป้องกันอาชญากรรมโดยการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำ
ความผิด ประกอบด้วย แผนงาน/โครงการ จำนวน ๑ โครงการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน ๑ หน่วยงาน และ
งบประมาณที่ดำเนินการจำนวน - บาท

แนวทางที่ ๕ การป้องกันอาชญากรรมโดยการลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อ
ประกอบด้วย แผนงาน/โครงการ จำนวน ๑ โครงการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน ๑ หน่วยงาน และ
งบประมาณที่ดำเนินการจำนวน ๗๓๒,๐๐๐ บาท (เจ็ดแสนสามหมื่นสองพันบาทถ้วน)

แนวทางที่ ๖ การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรในการป้องกันอาชญากรรม
ประกอบด้วย แผนงาน/โครงการ จำนวน ๖ โครงการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน ๓ หน่วยงาน และ

งบประมาณที่ดำเนินการจำนวน ๑๘๖,๐๑๘,๐๓๖.๕๐ บาท (หนึ่งร้อยแปดสิบล้านหนึ่งหมื่นแปดพันสามสิบลบาทห้าสิบบาท)

ประเด็นอภิปราย

คณะกรรมการฯ ได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม ดังนี้

๑. ในการป้องกันอาชญากรรม เพื่อให้บังเกิดผลในการลดลงของปัญหาอาชญากรรม การกำหนดตัวชี้วัด ควรมีสถิติอัตราการเกิดปัญหาอาชญากรรม โดยการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน (Victim Survey) แต่อาจมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ เนื่องจากการสำรวจจะมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ซึ่งกรณีนี้อาจพิจารณาดำเนินการสำรวจในทุก ๕ ปี

๒. วิธีการวัดของตัวชี้วัดการกระทำผิดซ้ำ ด้วยการนำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของกรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ย้อนหลังสามปีมาพิจารณา ไม่สามารถสะท้อนผลการดำเนินงานด้านการป้องกันอาชญากรรมที่แท้จริงได้ในปัจจุบัน เป็นเพียงข้อมูลหนึ่งที่ชี้ให้เห็นสถานการณ์ปัจจุบัน (Indicator) เท่านั้น ซึ่งอาจปรับเปลี่ยนวิธีการวัดจากการมุ่งหาสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ มาเป็นการกำหนดตัวชี้วัดเชิงบวก (positive change) ซึ่งในประเทศเนเธอร์แลนด์จะใช้หลัก good life model คือ เมื่อพ้นโทษแล้วผู้พ้นโทษมีความเป็นอยู่ดีขึ้นหรือไม่ เช่น สามารถกลับไปอยู่บ้าน มีงานทำ หรือกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการติดตามประเมินผลในเรื่องนี้ และจะต้องจัดเตรียมงบประมาณเพื่อดำเนินการดังกล่าว จากนั้นค่อยประเมินผลการกระทำผิดซ้ำในอีก ๓ ปีหน้า ควบคู่กัน

๓. การกำหนดตัวชี้วัดการกระทำผิดซ้ำ ขึ้นอยู่กับการกำหนดค่านิยม (ส่วนใหญ่ คือ ศาลพิพากษาลงโทษ) ทั้งนี้ อาจพิจารณาระยะเวลาในการกระทำผิดซ้ำและลักษณะการกระทำผิด เพื่อศึกษาถึงสาเหตุของการกระทำผิด สำหรับนำไปกำหนดนโยบายในการป้องกันอาชญากรรม ซึ่งกรณีนี้ประเทศไทยยังขาดการศึกษาวิจัยเรื่องสาเหตุที่ผู้พ้นโทษมีการกระทำผิดซ้ำ และจะอย่างไรให้การรายงานสถานการณ์ด้านกระบวนการยุติธรรม (White paper on crime) มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถทำนายอนาคตสถานการณ์ด้านอาชญากรรมได้

๔. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เคยมีการทดลองเก็บสถิติข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในชั้นตำรวจ พบว่า ในปีแรก มีอัตราการกระทำผิดซ้ำร้อยละ ๒๒ และปีต่อมา มีอัตราการกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ ๒๔ ซึ่งหากพิจารณาจะพบว่าอัตราค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน ดังนั้น การกำหนดนโยบายในเรื่องดังกล่าวจะต้องหาเครื่องมือในเรื่องกระบวนการติดตามหลังจากพ้นโทษ โดยกรมพินิจฯ ได้มีการพัฒนาระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ” (Uninterrupt Tailor-made Routing) โดยการนำระบบนักจัดการรายกรณี (Individual Routing Counselor : IRC) เข้ามาปรับใช้นำร่องกับเด็กและเยาวชน เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการบำบัดแก้ไข ฟื้นฟูที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นของแต่ละบุคคล โดยมีการร้อยเรียงระบบบริการตั้งแต่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมจนกระทั่งได้รับการปล่อยตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม และทำให้อัตราการกระทำผิดซ้ำลดลง ซึ่งหากลดลงเพียงหนึ่งเปอร์เซ็นต์ ก็ถือว่าประสบผลสำเร็จ ดังนั้น จึงอยากให้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดเพื่อให้สามารถสะท้อนผลการดำเนินงานโครงการในปัจจุบันได้

๕. ตัวชี้วัดเรื่องการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งเป็นของกระทรวงยุติธรรม พบว่า มีปัญหาในหลายประเด็น ได้แก่ การเชื่อมโยงข้อมูลทั้งระหว่างกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกับกรมราชทัณฑ์ รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมกับหน่วยงานอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังมีเรื่องกำหนดความหมายที่ยังไม่ได้ข้อสรุป และระยะเวลาการวัดการกระทำผิดซ้ำที่กำหนดย้อนหลัง ๓ ปีซึ่งยังไม่สะท้อนผล

การดำเนินงาน เนื่องจากมีระยะเวลาการพิพากษาคดีในชั้นศาลที่ต้องใช้ระยะเวลานาน ดังนั้น จึงอยากให้มีการกำหนดตัวชี้วัดที่ถูกต้องสอดคล้องกับการดำเนินงานอย่างแท้จริง

๖. การกำหนดตัวชี้วัดเรื่องการกระทำผิดซ้ำ จะต้องมีการวัด ๒ แบบ คือ วัดอัตราการกระทำผิดซ้ำเพื่อสะท้อนสถานการณ์ของปัญหา (Indicator) ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินงาน ๓ ปีซ้อนหลังจากผ่านมา และการกำหนดตัวชี้วัดเชิงบวก (Positive Change) เพื่อดูความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของผู้พ้นโทษ หรือเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ซึ่งเป็นการวัดผลการดำเนินงานในปีนั้น โดยอาจกำหนดเป็นตัวชี้วัดในภาพรวมของการดำเนินงาน (Joint KPI)

๗. ควรนำประเด็นเรื่องตัวชี้วัดจากข้อสังเกตของที่ประชุมไปพัฒนาปรับปรุงในร่างแผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๓

มติที่ประชุม รับทราบ และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำข้อสังเกตจากที่ประชุมเรื่องตัวชี้วัดการกระทำผิดซ้ำ โดยเฉพาะการกำหนดชี้วัดเชิงบวก (positive change) โดยใช้หลัก good life model คือ เมื่อพ้นโทษแล้วผู้พ้นโทษมีความเป็นอยู่ดีขึ้นหรือไม่ เช่น กลับไปอยู่บ้าน มีงานทำ หรือกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ไปพัฒนาปรับปรุงในร่างแผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๓ ต่อไป

๓.๓ ผลการประเมินแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒

นางสาวปริยานุช จริงจิตร ผู้ช่วยเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ได้รายงานต่อที่ประชุมว่า สำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ ได้ดำเนินการรวบรวมแผนงาน/โครงการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อติดตามความก้าวหน้าของแผนงาน/โครงการ รวมถึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสำเร็จในการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ในแต่ละยุทธศาสตร์ โดยเทียบเคียงเป้าหมายการดำเนินงานกับกิจกรรมตามที่หน่วยงานระบุ ซึ่งผลการติดตาม (รอบ ๖ เดือน) พบว่า มีจำนวนแผนงาน/โครงการ ที่สอดคล้องกับแผนแม่บทฯ จำนวน ๑๓๙ โครงการ จาก ๒๑ หน่วยงาน ซึ่งสามารถขับเคลื่อนผลการดำเนินงานได้ร้อยละ ๖๘ โดยแบ่งตามยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาประสิทธิภาพระบบการให้บริการประชาชน มีการขับเคลื่อน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๓๕

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาและบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม มีการขับเคลื่อน คิดเป็นร้อยละ ๖๘

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกและการมีส่วนร่วมในงานยุติธรรม มีจำนวน ๑๗ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๗๓

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาบุคลากรและสร้างความรู้ในงานยุติธรรม มีจำนวน ๒๘ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๘๖

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การขับเคลื่อนและบูรณาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ มีจำนวน ๘ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๖๖

นอกจากนี้ สำนักงานฯ ได้ร่วมกับศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัดทำโครงการประสาน ติดตาม และประเมินผลตามแผนบูรณาการด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรม และแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑ ซึ่งสรุปผลการประเมิน ดังนี้

๑. การประเมินผลดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับเป้าหมายของแผนแม่บทฯ โดยสำรวจจากความคิดเห็นของประชาชน ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๕,๐๐๐ คน ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ คือ ประชาชนที่เข้ามาติดต่อขอรับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ ๙๐ และกลุ่มที่ ๒ คือ ประชาชนที่ไม่ได้รับบริการจากหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ ๑๐ ซึ่งได้สำรวจในพื้นที่ ๙ ภาค แบ่งตามจังหวัด ตัวแทนที่มีสถิติคดีแพ่งและคดีอาญารวมสูงสุด ๒ จังหวัดแรกในแต่ละภาค (ตามรายงานสถิติคดีศาลยุติธรรม ปี พ.ศ. ๒๕๕๘) ผลการสำรวจพบว่า

๑.๑ ผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พบว่า ประชาชนส่วนมากค่อนข้างพึงพอใจต่อการให้บริการของหน่วยงาน โดยมีคะแนนเฉลี่ย ๔.๑๖ คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๒๐

๑.๒ ผลการประเมินความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พบว่า ประชาชนส่วนมากค่อนข้างเชื่อมั่นต่อการให้บริการของหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม โดยมีคะแนนเฉลี่ย ๔.๑๒ คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๒๐

๒. การวิเคราะห์และประเมินร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ และวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จ/ไม่สำเร็จ โดยรวบรวมความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ในการประชุมระดมความคิดเห็น (Focus Group) ๒ ครั้ง ซึ่งผลการประเมินพบว่า

๒.๑ ผลการประเมินร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ พบว่า หน่วยงานกระบวนการยุติธรรมต่างๆ สามารถดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ ได้ใกล้เคียงกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ มีอัตราประสิทธิผลเฉลี่ย ร้อยละ ๙๗.๐๙ และเมื่อพิจารณาในแต่ละยุทธศาสตร์ พบว่า ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาประสิทธิภาพระบบการให้บริการประชาชน มีอัตราประสิทธิผลเฉลี่ย ร้อยละ ๘๔.๖๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาและบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม มีอัตราประสิทธิผลเฉลี่ย ร้อยละ ๑๑๒.๓๐ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกและการมีส่วนร่วมในงานยุติธรรม มีอัตราประสิทธิผลเฉลี่ย ร้อยละ ๙๓.๙๗ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาบุคลากรและสร้างความรู้ในงานยุติธรรม มีอัตราประสิทธิผลเฉลี่ย ร้อยละ ๑๐๖.๖๘ และยุทธศาสตร์ที่ ๕ การขับเคลื่อนและบูรณาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ มีอัตราประสิทธิผลเฉลี่ย ร้อยละ ๑๐๐.๗๕

๒.๒ ผลวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จ/ไม่สำเร็จ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการตามแผนแม่บทฯ ได้แก่ ความเชื่อมโยงระหว่างแผนแม่บทฯ กับแผนพัฒนาในระดับประเทศ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนแม่บทฯ การรับรู้รับทราบสาระสำคัญของแผนแม่บทฯ ในทุกระดับ กระบวนการสื่อสารภายในและภายนอกองค์กร และการให้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชาสังคม

๓. ข้อเสนอแนะ

๓.๑ ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขอุปสรรคในการดำเนินการ

๑) หน่วยงานกระบวนการยุติธรรมต่างๆ ควรรักษาระดับความพึงพอใจและความเชื่อมั่นที่ดีของประชาชนต่อหน่วยงาน โดยปัจจัยที่สำคัญ คือ บุคลากร/เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ต้องมีจำนวนเพียงพอต่อปริมาณงานหรือการให้บริการ และต้องพัฒนาบุคลากรทางด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถในการให้บริการ

๒) กระบวนการส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกและการมีส่วนร่วมในงานยุติธรรม ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ในช่องทางที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวาง รวมถึงการอบรมให้ความรู้ในกระบวนการไกล่เกลี่ย ประนอมข้อพิพาท ให้ทุกภาคส่วนในสังคม

๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ

๑) ความต่อเนื่องของนโยบายการดำเนินงาน ซึ่งต้องมีการกำหนดแผนงาน และจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

๒) ต้องมีการขยายความเชื่อมโยงของระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานยุติธรรม เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว มีความเที่ยงตรง แม่นยำในการวิเคราะห์และประมวลผล นอกจากนี้ ควรมีกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการจัดทำเอกสาร หรือใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพงานธุรการ

๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับต่อไป

๑) ควรเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างเข้มข้น ในภาคประชาสังคมหรือประชาชน นอกจากนั้น ควรให้หน่วยงานกระบวนการยุติธรรมต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนแม่บทฯ ในทุกขั้นตอน เพื่อให้ได้แผนแม่บทฯ (Output) ที่สอดคล้องกับภารกิจและบทบาทหน้าที่ของทุกหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม

๒) การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ ควรระบุตัวชี้วัด เป้าหมาย และกลุ่มเป้าหมาย ในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทฯ ให้มีความสอดคล้อง บางกรณีควรมีตัวชี้วัดร่วมกัน และกำหนดเป้าหมายในด้านผลกระทบที่คาดว่าจะได้รับจากผลการดำเนินงานเพิ่มเติมจากเป้าหมายในลักษณะผลลัพธ์ รวมทั้ง นำตัวชี้วัดไปประยุกต์ใช้ในแผนปฏิบัติงานราชการ หรือแผนยุทธศาสตร์ของแต่ละหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕)

นายชาติรีฯ เลขาธิการคณะอนุกรรมการฯ ได้รายงานต่อที่ประชุมว่า สืบเนื่องจากแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑ จะสิ้นสุด ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนั้น สำนักงานกิจการยุติธรรม ร่วมกับคณะที่ปรึกษาจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย โดยรองศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ ควรพจน์ ที่ปรึกษาและคณะ จึงได้จัดทำร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ และคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ เห็นชอบกรอบทิศทางจัดทำร่างแผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๓ โดยมีข้อสังเกตว่าร่างแผนแม่บทฯ จะต้องมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

นอกจากนี้ ได้มีการจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการบริหารงานยุติธรรม เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในร่างแผนแม่บทดังกล่าว ซึ่งจากข้อสังเกตได้นำไปปรับปรุงในการยกร่างแผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๓ มีเนื้อหาประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ (แนวทางการดำเนินงาน) ตัวชี้วัด รวมทั้งแนวทางการขับเคลื่อน และแนวทางการติดตามประเมินผล

ทั้งนี้ นายระพี ผลพานิชย์ ผู้วิจัยจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ได้นำเสนอรายละเอียดของร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ ว่าการจัดทำร่างแผนแม่บทฯ ได้มีการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรม ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนแม่บทบูรณาการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรม (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) นโยบาย

Thailand ๔.๐ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม ข้อเสนอแนะของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ข้อเสนอแนะและพันธกรณีระหว่างประเทศของประเทศไทย สถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม รวมถึงข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นทั้งส่วนกลางและภูมิภาค และการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT) บน balance scorecard จากนั้นได้นำข้อมูลข้างต้นมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อยกร่างแผนแม่บทฯ ดังนี้

สรุปสาระสำคัญของร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕)

วิสัยทัศน์ (Vision) คือ “การบริหารงานยุติธรรมมีธรรมาภิบาลและทันสมัย สังคมไทยเคารพกฎหมาย มีความปลอดภัยและสงบสุข”

พันธกิจ (Mission)

๑. เสริมสร้างการป้องกันการกระทำผิดโดยสร้างความรู้ความเข้าใจด้านความยุติธรรม และกฎหมาย

๒. ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือกเพื่อใช้ยุติความขัดแย้งและให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้เพิ่มขึ้น

๓. เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการคุ้มครองประชาชนโดยบังคับตามกฎหมาย อย่างเท่าเทียม

๔. ปรับปรุงระบบการฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้ผู้กระทำความผิดกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข

๕. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเชื่อมโยงการดำเนินงานยุติธรรมทุกขั้นตอน

เป้าหมายสูงสุด (Ultimate Goal)

๑. สังคมมีความสงบเรียบร้อย

๒. ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๓. การบริหารกระบวนการยุติธรรมมีธรรมาภิบาลและความโปร่งใส

ตัวชี้วัดในภาพรวม (Indicators)

๑. ความเชื่อมั่นของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมเพิ่มขึ้น

๒. ความหวาดกลัวภัยของประชาชนลดลง

๓. ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ทั่วถึงและเท่าเทียม

๔. ความมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น ตามเป้าประสงค์ที่ ๑๖.๓,

๑๖.๕, ๑๖.๖ และ ๑๖.๗ ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ (Strategy)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การป้องกันการกระทำผิดและการเกิดข้อพิพาท เพื่อลดการกระทำผิดและการเกิดข้อพิพาท โดยสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกระบวนการยุติธรรม ความตระหนัก และทัศนคติในการเคารพกฎหมาย ศีลธรรมและควมมีเหตุผล ให้แก่ประชาชน ประกอบด้วย ๕ กลยุทธ์ ดังนี้

๑.๑ การสร้างเนื้อหาองค์ความรู้ และการปลูกและปลูกจิตสำนึกให้เคารพกฎหมาย ศีลธรรมและควมมีเหตุผล

๑.๒ การปรับทัศนคติหรือการสร้างแรงจูงใจให้เคารพกฎหมาย

๑.๓ การให้การศึกษาศึกษาและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม

๑.๔ การพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมให้มีความรู้เท่าทันปัญหาเพื่อหา

แนวทางป้องกัน

๑.๕ การพัฒนางานด้านการป้องกันโดยหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เครือข่าย

และชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือก เพื่อส่งเสริม และพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางเลือก ได้แก่ การเจรจา การไกล่เกลี่ย และอนุญาโตตุลาการ ให้เป็นการยุติ ความขัดแย้งโดยใช้วิธีทางเลือกรนอกกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก ประกอบด้วย ๔ กลยุทธ์ ดังนี้

๒.๑ การพัฒนาบุคลากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินการกระบวนการยุติธรรมทางเลือก

๒.๒ การเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบงานยุติธรรมชุมชน

๒.๓ การพัฒนาระบบการไกล่เกลี่ย

๒.๔ การพัฒนาระบบอนุญาโตตุลาการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนและปราบปราม อาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองอย่างเสมอภาค เท่าเทียม และเป็นธรรม โดยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย ๗ กลยุทธ์ ดังนี้

๓.๑ การสร้างภูมิคุ้มกันอิทธิพลและการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม

๓.๒ การพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมเพื่องานคุ้มครองและปราบปราม

๓.๓ การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมและปรับปรุงกฎหมาย

๓.๔ การพัฒนางานด้านการคุ้มครองและปราบปราม

๓.๕ การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย

๓.๖ การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงการรับบริการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ เด็ก

สตรี และคนต่างด้าว

๓.๗ การมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคีเครือข่ายในการ

บริหารงานยุติธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การฟื้นฟูและเยียวยาผู้กระทำผิด เพื่อแก้ไขฟื้นฟูและเยียวยา ผู้กระทำผิดให้กลับสู่สังคมและมีสัมมาชีพ ประกอบด้วย ๖ กลยุทธ์ ดังนี้

๔.๑ การปรับปรุงกฎหมายและมาตรฐานการปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักการตาม ความร่วมมือระหว่างประเทศ

๔.๒ การจัดหาและพัฒนาบุคลากรในสาขาจำเป็น

๔.๓ การแยกคุมขังตามลักษณะเฉพาะ

๔.๔ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ

๔.๕ การเตรียมความพร้อมและสร้างอาชีพให้แก่ผู้กระทำผิดโดยการร่วมมือกับ

ผู้ประกอบการ

๔.๖ บูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานทั้งในและนอกกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมได้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างแผนแม่บทฯ ดังนี้

๑. ควรกำหนดเป้าหมายของร่างแผนแม่บทฯ ให้ชัดเจน โดยระบุสภาพปัญหา และสิ่งที่คาดหวังจะเกิดขึ้น สิ่งที่ต้องการให้เกิดความเปลี่ยนแปลงภายในสี่ปีข้างหน้า รวมถึงความชัดเจนของการนำไปเป็นกรอบการจัดทำคำของบประมาณบูรณาการ เพื่อให้แต่ละหน่วยงานสามารถนำไปจัดทำเป็นแผนงานโครงการได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ประเทศสิงคโปร์ ได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานด้านกระบวนการยุติธรรมในประเด็นสำคัญจะต้องแล้วเสร็จภายใน ๒ ปี

๒. กรอบระยะเวลาของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ยังไม่สอดคล้องกับนโยบายของนายกรัฐมนตรี ที่ต้องการให้แผนแต่ละฉบับเป็นช่วงเวลาเดียวกัน เพื่อยึดโยงกับการขอรับการจัดสรรงบประมาณ

๓. การกำหนดเป้าหมายในเรื่องความเชื่อมั่นของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมเพิ่มขึ้น ความหวาดกลัวภัยของประชาชนลดลง ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ทั่วถึงและเท่าเทียม และควรมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น จะต้องต้องมีข้อมูลในเรื่องปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายต่างๆ ว่าคืออะไร และควรมีแนวทางหรือกลยุทธ์อะไรที่แก้ไขปัญหานอกเหนือจากภารกิจประจำที่กระทรวงยุติธรรมดำเนินการ เพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

๔. ตัวชี้วัดในเรื่องความถูกต้องตามกระบวนการพิจารณาคดี, ความรวดเร็วในการดำเนินงาน และการกระทำผิดซ้ำ มีความจำเป็น แต่อาจจะวัดได้ยาก ดังนั้น จะต้องพิจารณาในรายละเอียดว่าจะวัดอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมที่สุด

๕. ควรนำเรื่องการพัฒนาาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ เพื่อให้มีความเชื่อมโยงกับนโยบาย Thailand ๔.๐ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเล็งเห็นความสำคัญที่จะนำไปกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งหากกำหนดชัดเจน จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารงานยุติธรรม เช่น การส่งคำฟ้องทางอิเล็กทรอนิกส์

๖. ประเด็นการเชื่อมโยงกับนโยบาย Thailand ๔.๐ ซึ่งอาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบอาชญากรรมในอนาคต ดังนั้นแผนแม่บทฯ ควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเตรียมรับมือปัญหาอาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ ทั้งอาชญากรรมคอมพิวเตอร์, Cyber Crime หรือ Digital Crime

๗. ควรพิจารณาข้อความที่อาจกระทบต่ออำนาจอิสระของศาล ซึ่งตามพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๓ ได้กำหนดไว้ว่า “การบริหารงานยุติธรรมดังกล่าวไม่รวมถึงอำนาจอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาลและการดำเนินการของหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ” เช่น

๗.๑ จุดแข็งในประเด็นเรื่อง ศาลยุติธรรมและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีหลักการ และวิสัยทัศน์ร่วมกันในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความเป็นธรรม มีหลักประสิทธิภาพ และการเข้าถึงความยุติธรรม ภายใต้แผนพัฒนาฯ ของประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๗.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนและปราบปรามอาชญากรรมโดยการบังคับใช้กฎหมาย ที่กำหนดตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ที่ ๓.๑ “ความถูกต้องตามกระบวนการพิจารณาคดีความ” และ ๓.๒ “ความรวดเร็วในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม” ควรพิจารณาว่าจะวัดกระบวนการใดได้บ้าง ซึ่งในส่วนของศาล หากประเมินเฉพาะในส่วนของงานธุรการและงานเอกสาร น่าจะทำได้เพราะไม่กระทบกับอำนาจอิสระของศาล แต่กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีความ จะวัด

/ ความถูกต้อง ...

ความถูกต้องและความรวดเร็วอย่างไร อย่างไรก็ตามในประเด็นความถูกต้องและความรวดเร็วนี้ ศาลยุติธรรมได้มีการกำหนดตัวชี้วัดไว้ในยุทธศาสตร์ของศาลยุติธรรมแล้ว

๘. หากกำหนดกลไกการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ โดยคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.) ควรจะเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ เกี่ยวกับ การขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ และให้สำนักงานยุติธรรมจังหวัดในฐานะฝ่ายเลขานุการประสานผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ โดยอาจขับเคลื่อนผ่านแผนพัฒนา จังหวัด

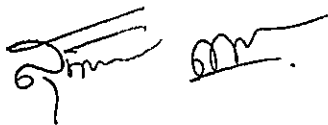
๙. เมื่อแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติผ่านการพิจารณาแล้ว จะต้องมีการ แปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องไปจัดทำรายละเอียดให้สอดคล้องกับเนื้อหาของแผน แม่บทฯ ทั้งนี้ ควรมีคณะกรรมการที่กำกับดูแลในการขับเคลื่อนแผน โดยพิจารณาถึงความเชื่อมโยงและ การดำเนินการตามตัวชี้วัด

มติที่ประชุม มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการรับข้อสังเกตของที่ประชุมไปแก้ไขปรับปรุงร่างแผนแม่บทฯ ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น และเสนอให้คณะกรรมการฯ พิจารณาในครั้งต่อไป

๔.๒ แนวทางการติดตามประเมินผลแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
ถอนระเบียบวาระการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๐ น.

(นางสุพิชฌาย์ ญานวรสิทธิ์เดชะ นุชทัต)
นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้จตรายงานการประชุม

(นางสาวปริยานุช จริงจิตร)
นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

(นายชาติรี จันทรเพ็ญ)
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและประสานแผนกระบวนงานการยุติธรรม
อนุกรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม